

2023-10-10 Nr. NV-2455

STATYMO PROJEKTAI Nr.: TAP-23-1251(2) TAP-23-1252(2) TAIS-23-14493 TAIS-14492		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1012 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ DELEGAVIMO Į TARPTAUTINES IR EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJAS AR UŽSIENIO VALSTYBIŲ INSTITUCIJAS ĮSTATYMO NR. X-1262 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įtraukta į artimiausią Seimo sesiją	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne	<i>Užsienio reikalų ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-09-26	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☐ Svarstyti LRV pasitarime ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTAS Nr.: TAP-23-1250 (2) TAIS-23-14491		DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS DIPLOMATINĖS TARNYBOS ĮSTATYMO NR. VIII-1012 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ASMENŲ DELEGAVIMO Į TARPTAUTINES IR EUROPOS SĄJUNGOS INSTITUCIJAS AR UŽSIENIO VALSTYBIŲ INSTITUCIJAS ĮSTATYMO NR. X-1262 PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI“ PROJEKTO		
		Rengėjas	Svarstyta	Siūloma
Įstatymo įgyvendinamasis teisės aktas	<i>Pasirenkama</i> ☐ Taip ☐ Ne Priėmimo Terminas <i>Data iš kalendoriaus</i>	<i>Užsienio reikalų ministerija</i>	<i>Pasirenkama</i> ☒ TAP ☐ LRV pasitarimas ☐ LRV posėdis ☐ Nesvarstyta 2023-09-26	<i>Pasirenkama</i> ☐ Svarstyti TAP ☒ Svarstyti LRV posėdyje ☐ Gražinti tobulinti
Įgyvendina Vyriausybės programą	<i>Pasirenkama</i> ☒ Taip ☐ Ne			

SPRENDŽIAMA PROBLEMA

Įstatymų (Lietuvos Respublikos diplomatinės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1012 pakeitimo įstatymo projektas (toliau – DTĮ projektas) ir Lietuvos Respublikos asmenų delegavimo į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas įstatymo Nr. X-1262 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – lydimasis įstatymo projektas) (toliau kartu – Projektai) projektai parengti, 2023 m. gegužės 25 d. priėmus Lietuvos Respublikos pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio nustatymo ir asignavimų darbo užmokesčiui perskaičiavimo įstatymą Nr. XIV-2011 (toliau – Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymas) ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo Nr. VIII-1316 pakeitimo įstatymą Nr. XIV-1985 (toliau – Valstybės tarnybos įstatymo pakeitimo įstatymas), kurie įsigalios 2024 m. sausio 1 d.

DTĮ tikslai – atsižvelgiant į XVIII Vyriausybės vykdomos valstybės tarnybos pertvarkos pirmojo etapo pagrindinius principus, įgyvendinti antrąjį pertvarkos etapą, išlaikant diplomatinei tarnybai, kaip statutinei valstybės tarnybai, būdingą specifiką, toliau didinti diplomatinės tarnybos veiksmingumą, užtikrinti LR Diplomatinės tarnybos įstatymo nuostatų atitiktį LR Konstitucinio Teismo sprendimams, įstatymo nuostatų nuoseklumą, suderinamumą tarpusavyje ir su kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais.

Lydimąjo įstatymo projekto tikslai – užtikrinti įstatymo nuostatų dėl pareiginių algų atitiktį Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymui, sudaryti teises sąlygas viešosioms įstaigoms ar nacionalinės plėtros įstaigoms, kurioms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pavesta administruoti Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų,

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

užsienio valstybių finansuojamos paramos teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektus, arba vykdyti veiklą, skatinančią inovacijas, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą, deleguoti savo darbuotojus į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas, taip pat spręsti įstatymo taikymo praktines problemas, siekiant efektyvesnio delegavimo tikslų įgyvendinimo.

PROBLEMOS SPRENDIMO PRIEMONĖS

Naujos DTĮ teisinio reguliavimo nuostatos:

1. Nustatomi **minimalūs pareiginės algos koeficientai diplomatų pareigybių grupėms**, atsižvelgiant į galiojančiame Diplomatinių tarnybos įstatyme nustatytus pareiginių algų ir priedų už diplomatinį rangą koeficientus ir perskaičiuojant juos pagal Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymo nuostatas.
2. Įstatymu nustatytas **priedas už diplomatinį rangą integruojamas į kolektyvinėje sutartyje (jai nesant, užsienio reikalų ministro) nustatytą darbo užmokesčio sistemą**. Įtvirtinama, kad diplomatinis rangas yra vienas iš pareiginės algos koeficiento, viršijančio įstatymo priede nustatytą minimalų pareiginės algos koeficientą, dydžio nustatymo kriterijų, į kurį atsižvelgiant darbo apmokėjimo sistemoje bus nustatyti maksimalūs pareiginės algos koeficientų dydžiai, pareiginės algos koeficientų intervalai konkrečioms pareigybėms.
3. Nustatomas **minimalus pareiginės algos koeficientas Lietuvos Respublikos diplomatinėms atstovybėms, konsulinėms įstaigoms ir specialiuji misijoms** (toliau kartu – atstovybės) darbuotojų, nurodytų įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje, pareigybėms (darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis).
4. Diplomato ir atstovybių darbuotojų, nurodytų įstatymo 17 straipsnio 4 dalyje, **darbo apmokėjimo sistema bus nustatoma kolektyvinėje sutartyje, o jei kolektyvinės sutarties nėra, darbo apmokėjimo sistemą nustatys užsienio reikalų ministras** ir paskelbs viešai Užsienio reikalų ministerijos interneto svetainėje. Darbo apmokėjimo sistemoje bus detalizuojami pareiginės algos koeficiento, viršijančio įstatyme nustatytą minimalų pareiginės algos koeficientą, dydžio nustatymo kriterijai ir, atsižvelgiant į šiuos kriterijus, bus nustatomi maksimalūs pareiginės algos koeficientų dydžiai, pareiginės algos koeficientų intervalai konkrečioms pareigybėms, priemonių dydžiai ir jų skyrimo tvarka, premijų atstovybių darbuotojams dydžiai ir jų skyrimo tvarka. Diplomato darbo apmokėjimo sistema bus nustatoma vadovaujantis Vyriausybės patvirtintomis rekomendacijomis.
5. **Nurodomi kriterijai, kuriais remiantis nustatomas pareiginės algos koeficientas** (diplomato tarnybinės veiklos pobūdis, sudėtingumas, atsakomybės lygis, diplomatinis rangas, papildomų įgūdžių ar žinių, svarbių einamoms pareigoms, turėjimas), įrašomi ir į sąrašą kriterijų, kuriais remiantis asmuo skiriamas į pareigas, atkūręs diplomato statusą, taip pat pasibaigus jo laikino perkėlimo į kitą valstybės instituciją ar įstaigą laikotarpiui ar delegavimo į tarptautinę ir Europos Sąjungos instituciją ar užsienio valstybės instituciją laikotarpiui.
6. Diplomatomis skiriamas **priedo už tarnybos Lietuvos valstybei stažą suma negali viršyti 20 procentų pareiginės algos**.
7. **Nauja diplomato tarnybinės veiklos vertinimo sistema**, nustatant, kad vertinama diplomato kompetencija ir pasiekti veiklos rezultatai vykdant jam suformuluotas užduotis. Naujoji vertinimo sistema grindžiama keturiais galimais vertinimo rezultatais: diplomato tarnybinė veikla vertinama kaip viršijanti lūkesčius, atitinkanti lūkesčius, iš dalies atitinkanti lūkesčius arba neatitinkanti lūkesčių.
8. **Galimybė atlikti neeilinį diplomato tarnybinės veiklos vertinimą**, jeigu diplomatas ėjo pareigas diplomatinėje tarnyboje ne trumpiau kaip 6 mėnesius per kalendorinius metus, įskaitant parengiamąjį laikotarpį, taip pat įtvirtinama diplomato teisė inicijuoti neeilinį jo tarnybinės veiklos vertinimą jam pateikus prašymą perkelti jį į aukštesnės pareigas (išskyrus pareigas, į kurias turi būti organizuota atranka).
9. **Tikslinamos nuostatos dėl nepriekaištingos reputacijos**, jos sąlygas siejant su skirtingomis nusikalstamomis veikomis, diferencijuojant jas pagal pavojingumą ir pobūdį, taip pat atsižvelgiant į atleidimo nuo baudžiamosios atsakomybės pagrindą.
10. **Tikslinamos nuostatos dėl diplomato nušalinimo nuo pareigų**, nustatant, kad dėl diplomato, kuriam pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodeksą pareikšti įtarimai ar kaltinimai, nušalinimo sprendimą jį į pareigas priimančio asmens, įvertinęs pareigų pobūdį, atliekamas funkcijas ir kitas svarbias aplinkybes, taip pat nustatomas nušalinimo terminas ir galimybė nušalintą diplomatą su jo sutikimu perkelti į lygiavertę ar žemesnę pareigą, jei toks perkėlimas neprieštarauja nušalinimo tikslui.
11. Nustatoma pareiga užsienio reikalų ministrui, kaip įstaigos vadovui ir ministrui, patvirtinti nuotolinio darbo tvarką, atrankos į laikinai negalinti eiti pareigų diplomatų pareigas organizavimo ir vykdymo tvarką ir asmens tinkamumo diplomatinei tarnybai vertinimo per parengiamąjį laikotarpį tvarką.
12. Nustatomas **teisinis pagrindas mokėti diplomatui priemoką už pavadavimą**, kai jam raštu pavedama laikinai atlikti ir kito diplomato, valstybės tarnautojo ar darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigybei nustatytas funkcijas, taip pat nustatoma, kad kiekviena priemoka negali būti mažesnė kaip 10 procentų pareiginės algos, o priemonių suma negali viršyti 80 procentų pareiginės algos. Atsižvelgiant į diplomatinės tarnybos specifiką,

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

siūloma neatsisakyti galiojančiame įstatyme nustatytos priemokos už darbą, kai yra nukrypimų nuo normalių darbo sąlygų, kuri savo turiniu nedubliuoja ir neapima kitų priemonių ir yra viena iš garantijų, kurias valstybė įstatymo lygmeniu nustato diplomatom kaip statutiniams valstybės tarnautojams.

13. Siūloma nustatyti, kad **diplomatas privalo gauti užsienio reikalų ministro ar jo įgalioto asmens leidimą ne tik dirbti kitą darbą ir gauti už jį darbo užmokestį, bet ir užsiimti kita veikla, nesusijusia su darbo santykiais, už kurią gaunamos pajamos.**
14. Įtvirtinama diplomato teisė gauti įstatymų ir kitų teisės aktų pagrindu nustatytą atlyginimą už veiklą einant valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės ar jos dukterinės bendrovės kolegialaus organo nario pareigas iš valstybės ar savivaldybės valdomos įmonės ar jos dukterinės bendrovės lėšų Vyriausybės nustatyta tvarka.
15. Siūloma **nustatyti teisinį pagrindą diplomatai su jo rašytiniu sutikimu pasitelkti padėti kitai valstybės ar savivaldybės institucijai ar įstaigai įgyvendinti funkcijas**, kai yra tarnybinė būtinybė ir užsienio reikalų ministras ir atitinkamos valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos vadovas suderina tokią galimybę. Pasitelktam diplomatai darbo užmokestis būtų mokamas ir kitos garantijos užtikrinamos iš Užsienio reikalų ministerijos lėšų, dėl tokio pasitelkimo diplomato tarnybos sutartis nenutrūktų, diplomatai būtų nustatomas ne mažesnis negu iki pasitelkimo nustatytas pareiginės algos koeficientas, paliekamas diplomatinis rangas, pasitelkimo laikas įskaitomas į diplomatinės tarnybos stažą. Diplomato pasitelkimo tvarką ir sąlygas nustatytų Vyriausybė.
16. Tikslinamas diplomato veiklos ir tarnybinės etikos – lojalumo valstybei ir politinio neutralumo bei teisingumo principų turinys.
17. Nustatomas draudimas priimti į diplomato pareigas asmenį, kurio sutuoktinis, partneris, sugyventinis, artimasis giminaitis ar svainystės ryšiais susijęs asmuo eina diplomato ar valstybės tarnautojo pareigas, jeigu jie pagal pareigas būtų susiję tiesioginio pavaldumo santykiais.

Naujos lydimosio įstatymo projekto teisinio reguliavimo nuostatos:

1. **Tikslinami pareiginės algos koeficientų dydžiai.**
2. Siūloma **padidinti į rinkimų stebėjimo misijas deleguotiems asmenims ir į priimančiąją instituciją deleguotiems asmenims**, kuriems priimančioji institucija moka dienpinigius ar kitas finansines išmokas, **taikomą pareiginės algos koeficiento dydį**, kuris atitiktų Vyriausybės nustatytą mėnesinės minimalios algos dydį nuo 2024 m. sausio 1 d. Šiuo metu pareiginės algos koeficiento dydis minėtoms deleguotų asmenų grupėms nesiekia Vyriausybės nustatytos mėnesinės minimalios algos dydžio.
3. **Įtvirtinama nauja deleguojamų asmenų grupė – viešosios įstaigos ar nacionalinės plėtros įstaigos darbuotojai, bei deleguojančiųjų institucijų grupė – Lietuvos Respublikos viešosios įstaigos ar nacionalinės plėtros įstaigos, kurių savininkė yra valstybė ir kurioms Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pavesta administruoti Europos Sąjungos, tarptautinių organizacijų, užsienio valstybių finansuojamos paramos teikimo arba Lietuvos vystomojo bendradarbiavimo projektus, arba vykdyti veiklą, skatinančią inovacijas, verslo plėtrą ir investicijų pritraukimą.**
4. **Tikslinama nuostata dėl pavidimo kitai valstybės institucijai Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka atrinkti pretendentą**, esant motyvuotam deleguojančiosios institucijos prašymui ir pritarus Užsienio reikalų ministerijai. Tokiu būdu siekiama suteikti galimybę pačiai deleguojančiai institucijai atrinkti pretendentą, jei pareigų priimančiojoje institucijoje pobūdis susijęs su konkrečios valstybės institucijos funkcijomis ir tikslinga deleguoti atitinkamos institucijos ekspertą.
5. **Tikslinama pretendento išbraukimo iš delegavimo rezervo nuostata**, t. y. nustatoma, kad pretendentas išbraukiamas iš delegavimo rezervo tuo atveju, jei per paskutinius 5 metus nė karto nedalyvavo pretendentų, įtrauktų į delegavimo rezervą, atrankoje į rinkimų stebėjimo misijas. Nuostata siekiama efektyvinti esamą praktiką, išvengiant perteklinio neveiklaus rezervo, kuriame dominuoja asmenys, realiai nedalyvaujantys rinkimų stebėjimo misijų veikloje.
6. Nustatoma, kad **delegavimo trukmė gali būti pratęsiama ilgesniam nei 3 metų laikotarpiui, kai deleguotas asmuo perkeltas į kitas pareigas toje pačioje priimančiojoje institucijoje.**
7. Siūloma nustatyti, kad **į rinkimų stebėjimo misiją iki 30 kalendorinių dienų laikotarpiui deleguotam asmeniui bus apmokėtos ar kompensuotos jo patirtos (faktinės) gyvenamųjų patalpų nuomos išlaidos**, kurios neviršytų Vyriausybės nustatytų komandiruočių į užsienio valstybę išlaidų – gyvenamojo ploto nuomos išlaidų – normų.

ĮGYVENDINIMO MECHANIZMAS

DTĮ projektas bus įgyvendintas iš Užsienio reikalų ministerijai skirtų biudžeto asignavimų, lydimasis įstatymo projektas – iš Užsienio reikalų ministerijai skirtų biudžeto asignavimų ir atitinkamų deleguojančiųjų institucijų biudžetų.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DALYKINIO VERTINIMO PAŽYMOS FORMA

STEBĖSENA

Tikėtina, kad, priėmus DTĮ projektą, bus sudarytos teisinės prielaidos veiksmingesnei ir rezultatyvesnei diplomatinei tarnybai. Priėmus lydimąjį įstatymo projektą, nuostatos dėl pareiginės algos koeficientų bus suderintos su Pareiginės algos bazinio dydžio nustatymo įstatymo nuostatomis, įtvirtinta galimybė esant nacionaliniam interesui Lietuvos Respublikos viešosioms įstaigoms ar nacionalinės plėtros įstaigoms deleguoti savo darbuotojus į tarptautines ir Europos Sąjungos institucijas ar užsienio valstybių institucijas.

TEISĖS AKTO PROJEKTO DERINIMAS

Įstatymo projektas, lydimasis įstatymo projektas ir aiškinamasis raštas patikslinti pagal 2023 m. rugsėjo 26 d. ir spalio 3 d. vykusią tarpinstitucinių ministerijų atstovų pasitarimų rezultatus ir pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2023 m. rugsėjo 26 d. išvadoje Nr. NV-2350 pateiktas pastabas, arba pastabos suderintos su Vyriausybės kanceliarija darbo tvarka.

Į LRVK Teisės grupės teisės technikos pastabas (2023.10.09 pažyma Nr. NV-2443) atsižvelgti ir patikslinti projektus iki pasirašymo.

PAŽYMĄ PARENGĖ

Lina Saulėnaitė-Višinskienė